



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 106/06-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. marca 2006 predbežne prerokoval sťažnosť J. B., bytom Z., zastúpeného advokátom JUDr. L. M., P., sídlo výkonu advokácie na území Slovenskej republiky, B., pre namietané porušenie jeho základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a v čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, v čl. 36 ods. 1 a v čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj pre namietané porušenie jeho práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd listom predsedu Krajského súdu v Prešove sp.zn. Spr 10182/05 z 12. decembra 2005 v súvislosti so žiadosťou zo 17. marca 2004 o vrátenie vecí odňatých v trestnom konaní a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. B. **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. januára 2006 doručená sťažnosť (13. januára 2006) J. B., bytom Z. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. L. M., P., sídlo výkonu advokácie na území Slovenskej republiky, B., ktorou namietal porušenie svojich základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1

a v čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), v čl. 36 ods. 1 a v čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj porušenie svojho práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) listom predsedu Krajského súdu v Prešove (ďalej aj „predseda krajského súdu“) sp. zn. Spr 10182/05 z 12. decembra 2005.

Sťažovateľ uviedol, že bol pôvodne odsúdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. T 7/53 z 23. júla 1953 pre trestný čin velezrady podľa § 78 zákona č. 86/1950 Sb. Trestný zákon, pričom mu bol označeným rozsudkom popri iných trestoch uložený aj trest prepadnutia celého majetku.

Uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2 Rt 90/90 z 10. augusta 1990 bol trestný rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. T 7/53 z 23. júla 1953 zrušený, bola vyslovená sťažovateľova súdna rehabilitácia a trestné stíhanie vedené proti nemu bolo zastavené.

Podľa sťažovateľa tým z procesného hľadiska došlo k nastoleniu situácie, že bol zrušený odsudzujúci rozsudok, trestné stíhanie vedené proti nemu bolo zastavené, no nebolo rozhodnuté o veciach, ktoré boli v priebehu trestného konania sťažovateľovi odňaté. Sťažovateľ nazdávajúc sa, že tieto veci už nie sú na ďalšie konanie potrebné, podal 17. marca 2004 Krajskému súdu v Košiciach návrh, aby takto rozhodol: *„Podľa § 80 ods. 1 trestného poriadku súd určuje, že veci odňaté navrhovateľovi v priebehu trestného konania sa navrhovateľovi vracajú.“*

Krajský súd v Košiciach vyzval 3. júna 2004 sťažovateľa na doplnenie návrhu, čo sťažovateľ vykonal podaním z 13. júla 2004. Krajský súd v Košiciach následne uznesením č. k. 1 Ntr 2/04-17 z 11. októbra 2004 postúpil vec Krajskému súdu v Prešove, ktorý 14. marca 2005 sťažovateľovi oznámil postúpenie jeho žiadosti (návrhu) Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“) z dôvodu príslušnosti na jej vybavenie.

Sťažovateľ 9. mája 2005 Krajskému súdu v Prešove oznámil, že sa svojím podaním domáha iba rozhodnutia podľa § 80 Trestného poriadku [zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (trestný poriadok) v znení neskorších predpisov, platného a účinného do 31. decembra 2005 - ďalej len „Trestný poriadok“] a toto rozhodnutie patrí výlučne do právomoci súdu.

Krajský súd v Prešove listom sp. zn. 1 Ntr 49/04 z 8. júla 2005 sťažovateľovi oznámil, že požiadal ministerstvo spravodlivosti o informáciu o stave konania v predmetnej veci (ktorá mu bola postúpená), no zatiaľ mu nebolo doručené žiadne oznámenie o výsledku konania ani rozhodnutie v otázke právomoci prerokovať túto vec zo strany ministerstva, s tým, že sťažovateľ bude v prípade doručenia stanoviska, resp. vyjadrenia ministerstva spravodlivosti bez zbytočného odkladu informovaný.

Sťažovateľ žiadnu ďalšiu informáciu nedostal, preto 1. decembra 2005 zaslal predsedovi Krajského súdu v Prešove sťažnosť na prietahy v konaní v predmetnej veci. Predseda krajského súdu listom sp. zn. Spr 10182/05 z 12. decembra 2005 sťažovateľovi oznámil:

„Dňa 29. 11. 2004 bola tunajšiemu súdu Krajským súdom v Košiciach postúpená žiadosť sťažovateľa o vrátenie veci, ktoré mu boli odňaté v konaní vedenom Krajským súdom v Prešove pod sp. zn. T 7/53, pričom právoplatným rozsudkom zo dňa 24. 7. 1953 bolo vyslovené prepadnutie celého majetku sťažovateľa. Uvedený rozsudok bol uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2 Rt 90/90 zo dňa 10. 8. 1990 podľa § 2 ods. 1 písm. c) zákona č. 119/90 Zb. o súdnej rehabilitácii zrušený.

Vychádzajúc z ustanovení § 1 ods. 2, § 13, § 20 ods. 1 zákona č. 87/1991 Zb. a § 23 ods. 2 zákona 119/1990 Zb. dospel Krajský súd v Prešove k záveru, že na vybavenie žiadosti sťažovateľa je príslušné Ministerstvo spravodlivosti SR (ďalej len „ministerstvo“), preto mu uvedenú žiadosť s príslušným spisovým materiálom postúpil dňa 4. 4. 2005. O postúpení bol sťažovateľ informovaný listom zo dňa 14. 3. 2005, doručeným jeho právnomu zástupcovi dňa 6. 4. 2005.

Napriek týmto skutočnostiam dňa 13. 5. 2005 sťažovateľ doručil Krajskému súdu v Prešove žiadosť rovnakého znenia. Preto bolo Ministerstvo spravodlivosti SR listom zo

dňa 8. 7. 2005 požiadané o poskytnutie informácie o stave veci, o čom bol sťažovateľ informovaný 18. 7. 2005. Nedopatrením bola žiadosť o poskytnutie informácie ministerstvu spravodlivosti zaslaná až dňa 7. 12. 2005.

Vzhľadom k tomu, že na vybavenie žiadosti sťažovateľa je podľa názoru tunajšieho súdu príslušné ministerstvo, takýmto postupom nemohli byť spôsobené prieťahy v konaní. Sťažovateľ má okrem toho možnosť informovať sa o stave svojej veci priamo na Ministerstve spravodlivosti SR. V prípade, že ministerstvo poskytne Krajskému súdu v Prešove požadované informácie, bude sťažovateľ o ich obsahu bezodkladne informovaný.“

Sťažovateľ namieta, že jeho návrh zo 17. marca 2004 doplnený podaniami z 13. júla 2004, z 9. mája 2005 a z 1. decembra 2005 je výslovne návrhom na vrátenie veci podľa § 80 Trestného poriadku vo vtedy platnom znení. V žiadnom prípade nejde o návrh podľa § 23 ods. 2 zákona č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 119/1990 Zb.“) alebo o návrh podľa zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 87/1991 Zb.“).

Pokiaľ Krajský súd v Košiciach postúpil sťažovateľov návrh zo 17. marca 2004 Krajskému súdu v Prešove, ten mal vo veci konať. Krajský súd v Prešove však vo veci samej nerozhodol. Namiesto toho poslal vec ministerstvu spravodlivosti, čím neposkytol sťažovateľovi súdnu ochranu v zmysle čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 46 ods. 1 ústavy, porušil jeho základné právo na zákonného sudcu podľa čl. 38 ods. 1 listiny a čl. 48 ods. 1 ústavy a v konečnom dôsledku porušil právo sťažovateľa na prerokovanie veci súdom v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na základe uvedenej argumentácie sťažovateľ žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„I. Dopisem předsedy Krajského soudu v Prešově ze dne 12. 12. 2005 sp. zn. Spr 10182/05 bylo porušeno stěžovatelovo právo na

- spravedlivý proces podle článku 6 odst. 1 Úmluvy;*
- soudní ochranu podle článku 36 odst. 1 Listiny a článku 46 odst. 1 Ústavy;*

• *projednání věci zákonným soudcem podle článku 38 odst. 1 Listiny a článku 48 odst. 1 Ústavy.*

II. Dopis předsedy Krajského soudu v Prešově ze dne 12. 12. 2005 sp. zn. Spr 10182/05 se zrušuje.

III. Stěžovateli se přiznává spravedlivé zadostiučinění ve výši 50.000,- Sk.“

II.

2.1. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

2.2. Sťažovateľ namietá porušenie svojich práv zaručených v ústave, v listine a v dohovore zo strany Krajského súdu v Prešove, ku ktorému malo dôjsť tým, že tento súd

nerozhodol meritórne o sťažovateľovej žiadosti zo 17. marca 2004, ktorou sa domáhal vrátenia vecí odňatých mu v priebehu trestného konania vedeného na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. T 7/53.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (...). Podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane ustanoví zákon (čl. 46 ods. 4 ústavy).

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (...). Podmienky a podrobnosti upravuje zákon (čl. 36 ods. 4 listiny).

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Podľa čl. 38 ods. 1 listiny nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu aj sudcu ustanoví zákon.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo (...) prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z citovaných ustanovení ústavy a listiny okrem iného vyplýva, že ochrany svojich práv na nezávislom a nestrannom súde sa môže fyzická osoba alebo právnická osoba domáhať iba zákonom ustanoveným postupom (čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 46 ods. 1 ústavy). Príslušnosť súdu aj sudcu taktiež ustanoví zákon (čl. 38 ods. 1 listiny a čl. 48 ods. 1 ústavy).

2.3. Sťažovateľ sa žiadosťou zo 17. marca 2004 domáhal vrátenia vecí odňatých mu v priebehu trestného konania vedeného na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. T 7/53 na základe § 80 ods. 1 Trestného zákona s tým, že odsudzujúci rozsudok Krajského súdu

v Prešove sp. zn. T 7/53 z 23. júla 1953 bol uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2 Rt 90/90 z 10. augusta 1990 zrušený a trestné stíhanie vedené proti nemu bolo zastavené, preto tieto veci už nie sú pre konanie potrebné.

Rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. T 7/53 z 23. júla 1953 bol však sťažovateľovi uložený okrem iných trestov aj trest prepadnutia celého majetku, na základe čoho sa dňom právoplatnosti uvedeného rozhodnutia stal štát vlastníkom všetkých vecí a majetkových hodnôt patriacich k tomuto dňu do prepadnutého majetku sťažovateľa (§ 47 ods. 4 zákona č. 86/1950 Sb. Trestný zákon).

Právne účinky rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. T 7/53 z 23. júla 1953 boli síce ex tunc zrušené účinnosťou § 2 ods. 1 písm. c) zákona č. 119/1990 Zb., čo bolo deklarované uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2 Rt 90/90 z 10. augusta 1990, ktorým bolo zároveň zastavené trestné stíhanie sťažovateľa v uvedenej trestnej veci, na podmienky uplatnenia a vyporiadania nárokov vyplývajúcich zo zrušených výrokov o treste prepadnutia majetku, prepadnutia veci alebo zhabania veci podľa uvedeného zákona sa však vzťahuje osobitný právny režim zákona č. 119/1990 Zb. a zákona č. 87/1991 Zb. vylučujúci uplatnenie § 80 Trestného poriadku, pokiaľ ide o veci, na ktoré sa zrušené výroky súdnych rozhodnutí o treste prepadnutia majetku, prepadnutia veci alebo zhabania veci vzťahovali, hoci boli pôvodne odňaté odsúdenému v priebehu trestného konania.

Podľa § 23 ods. 2 zákona č. 119/1990 Zb. osobitný zákon upraví podmienky uplatňovania nárokov vyplývajúcich zo zrušených výrokov o treste prepadnutia majetku, prepadnutia veci alebo zhabania veci, ako aj spôsob náhrady a rozsah týchto nárokov.

Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 87/1991 Zb. tento zákon tiež upravuje podmienky uplatňovania nárokov vyplývajúcich zo zrušených výrokov o treste prepadnutia majetku, prepadnutia veci alebo zhabania veci, ako aj spôsob náhrady a rozsah týchto nárokov.

Podľa § 19 ods. 1 zákona č. 87/1991 Zb. oprávnenými osobami sú osoby rehabilitované podľa zákona č. 119/1990 Zb., ak spĺňajú podmienky uvedené v § 3 ods. 1

zákona, a v prípade ich úmrtia alebo vyhlásenia za mŕtveho osoby uvedené v § 3 ods. 2 zákona.

Podľa § 20 ods. 1 zákona č. 87/1991 Zb. povinnými osobami sú právnické osoby podľa § 4 ods. 1 zákona, fyzické osoby podľa § 4 ods. 2 zákona, pokiaľ nadobudli vec od štátu, ktorý k nej získal oprávnenie súdnym rozhodnutím, a príslušný ústredný orgán štátnej správy republiky.

Podľa § 20 ods. 1 zákona č. 87/1991 Zb. povinné osoby sú povinné vydať veci podľa ustanovení § 5, 7 až 12 zákona; ak to nie je možné, majú oprávnené osoby právo žiadať o poskytnutie náhrady podľa § 13 zákona.

Podľa § 5 ods. 4 zákona č. 87/1991 Zb. ak povinná osoba nevyhoví výzve podľa odseku 2, môže oprávnená osoba uplatniť svoje nároky na súde v lehote jedného roka odo dňa účinnosti tohto zákona.

Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že zákonom ustanovený postup, ktorým sa v danom prípade sťažovateľ mohol domáhať svojich práv (v konečnom dôsledku prostredníctvom súdnej žaloby v civilnom konaní), vylučoval paralelné uplatňovanie súdnej ochrany prostredníctvom inštitútov upravených v Trestnom poriadku.

2.4. Tým, že Krajský súd v Prešove o sťažovateľovej žiadosti zo 17. marca 2004 nerozhodol podľa § 80 Trestného poriadku, ale postúpil vec ministerstvu spravodlivosti posúdiac podanie sťažovateľa ako uplatnenie nároku vyplývajúceho zo zrušeného výroku rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. T 7/53 z 23. júla 1953 o treste prepadnutia majetku, nemohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľom označených základných práv garantovaných ústavou, listinou a dohovorom.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré sťažovateľ označil, či už pre

nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (I. ÚS 66/98); inými slovami, ak sťažovateľ namietne také porušenie základného práva alebo slobody, ktoré podľa okolností prípadu očividne nemohlo nastať (primerane II. ÚS 70/99, III. ÚS 153/05).

Z vyššie uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. marca 2006